

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

ДЕКЕМВРИ 2001 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Финансиране на бюджетния дефицит с емисии държавни ценни книжа	5
2	Динамика на вътрешния дълг	14
3	Динамика на външния дълг	22
4	Структура на държавния дълг	26
5	Обзор на международните капиталови пазари	28

Използвани съкращения

БВП	– <i>брутен вътрешен продукт</i>
ГДЦК	– <i>гаранционни държавни ценни книжа</i>
ДЦК	– <i>държавни ценни книжа</i>
ЕБВР	– <i>Европейска банка за възстановяване и развитие</i>
ЕИБ	– <i>Европейска инвестиционна банка</i>
ЗБНБ	– <i>Закон за Българската народна банка</i>
ЗДБ	– <i>Закон за държавния бюджет</i>
ЗДЗВСТБ	– <i>Закон за държавна защита на влогове и сметки в търговските банки, за които БНБ е поискала откриване на производство по несъстоятелност</i>
ЗУНК	– <i>Закон за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.</i>
ОЛП	– <i>основен лихвен процент</i>
ПЗР	– <i>преходни и заключителни разпоредби</i>
ПМС	– <i>Постановление на Министерския съвет</i>
ФРС	– <i>Федерална резервна система на САЩ</i>
ЈВІС	– <i>Japan Bank for International Cooperation (Японска банка за международно сътрудничество)</i>
SDR	– <i>СПТ, специални права на тираж</i>

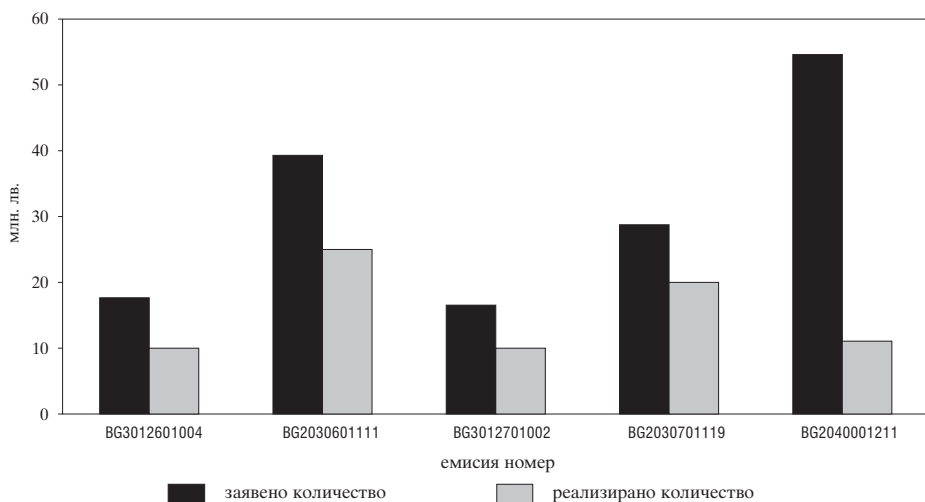
ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ С ЕМИСИИ ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА

През декември Министерството на финансите емитира чрез провеждани от БНБ аукционни пет емисии на държавни ценни книжа по реда на Наредба № 5, от които две емисии на краткосрочни съкровищни бонове, продавани с отстъпка от номинала (№ BG3012601004, BG3012701002), две емисии на средносрочни (2- и 5- годишни) съкровищни облигации от отворен тип (№ BG2030601111, BG2030701119) и една емисия на дългосрочни (7-годишни) съкровищни облигации също от отворен тип (№ BG2040001211).

На аукционите първичните дилъри заявиха поръчки общо за 156 840 хил. лв., в т. ч. за тримесечни – 34 175 хил. лв., за двегодишни – 39 300 хил. лв., за петгодишни – 28 750 хил. лв. и за седемгодишни – 54 615 хил. лв. (графика 1). Одобрените поръчки са с номинална стойност 76 070 хил. лв., в т. ч. тримесечни – за 20 000 хил. лв., двегодишни – за 25 000 хил. лв., петгодишни – за 20 000 хил. лв. и седемгодишни – за 11 070 хил. лв. (графики 2 и 3). Коефициентът на покритие за реализираните през месеца емисии възлиза на 2.06, като за съответните видове ДЦК е, както следва: за тримесечните – 1.71, за двегодишните – 1.57, за петгодишните – 1.44 и за седемгодишните – 4.93 (графика 4). През месеца се наблюдава увеличение на общия коефициент на покритие с 10.16% в сравнение с предходния, което е следствие на регистрирания засилен интерес на първичните дилъри към всички видове ДЦК с изключение на петгодишните.

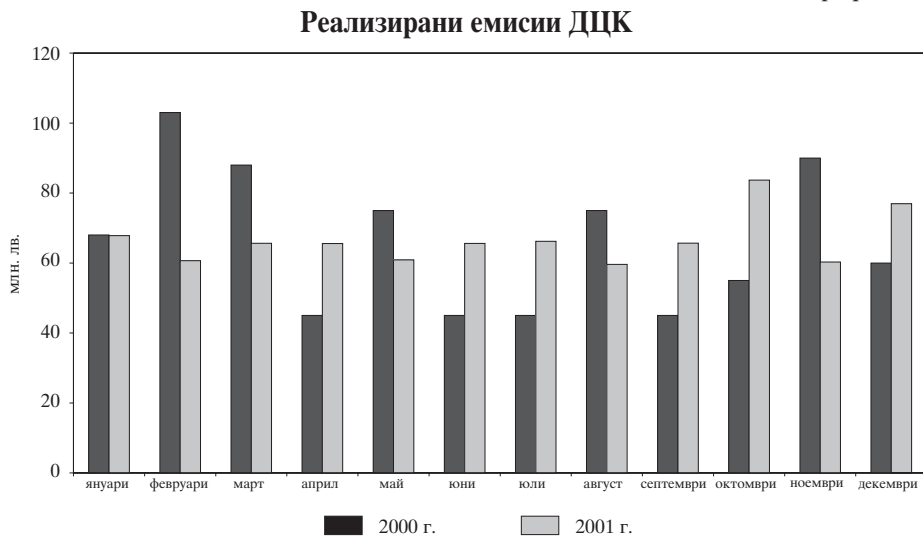
Графика 1

Заявено и реализирано количество ДЦК през декември

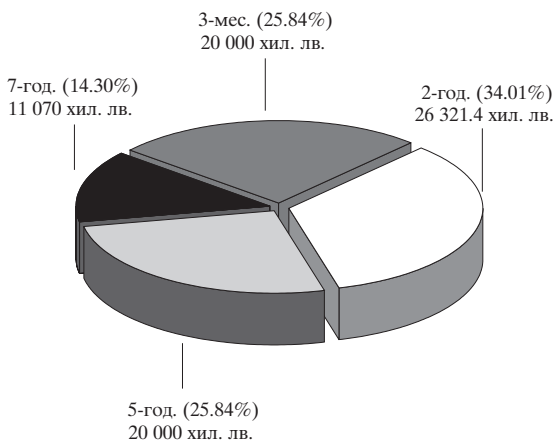
Емитираните ДЦК през декември са с 16.94 млн. лв. в повече в сравнение със същия период на 2000 г. Обстоятелството се дължи както на увеличените обеми на средносрочните ценни книжа, предлагани от страна на Министерството на финансите за реализация през месеца, така и на пласирането на дългосрочни ценни книжа (в конкретния случай – седемгодишни).

Графика 2

Графика 3

Структура и обем на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит през декември

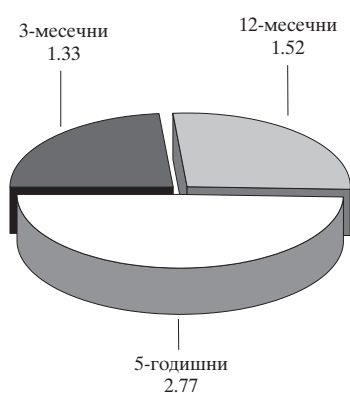

Забележка: Включени са и ДЦК от целеви емисии.

Постигнатата през месеца доходност на първичния пазар като цяло отразява търсенето и предпочитанията на пазара на държавни ценни книжа към инструменти с различен матуритет. Доходността на тримесечните съкровищни бонове вследствие на повишеното търсене реализира намаление от 6 базисни точки в сравнение с предходния месец и достигна 4.74%. При две- и седемгодишните облигации от отворен тип тенденцията е аналогична, но е особено изразена по отношение на последните. В конкретния случай през месеца е реализирано намаление от 4 базисни точки и доходност от 5.71% при двегодишните и намаление от 56 базисни точки и доходност от 7.99% при седемгодишните. Доходността при петгодишните облигации обаче нараства с 4 базисни точки и за настоящия месец възлиза на 7.07% (графики 5, 6 и 8).

Графика 4

Коефициенти на покритие на реализираните емисии*

ноември 2001 г.

декември 2001 г.

* Съотношение между заявено и реализирано количество ДЩК.

През месеца настъпиха падежите на 2 емисии съкровищни бонове от 2001 г. (№ BG3011901009 и BG3012001007) и на 2 емисии съкровищни облигации от 1999 г. (№ BG2032799111 и BG2032899119).

През декември беше пусната в обръщение една емисия на двегодишни съкровищни облигации, предназначени за пряка продажба на граждани – емисия № 924/05.12.2001 г. Пласираните държавни ценни книжа възлизат на обща номинална стойност 1323.86 хил. лв. (графика 11). През месеца настъпи падежът на една емисия от 1999 г. на обща стойност 913.86 хил. лв. Обратно изкупените книжа за същия период възлизат на 751.50 хил. лв. (графика 12).

Цени за 100 лв. номинал на реализираните емисии

НОЕМВРИ

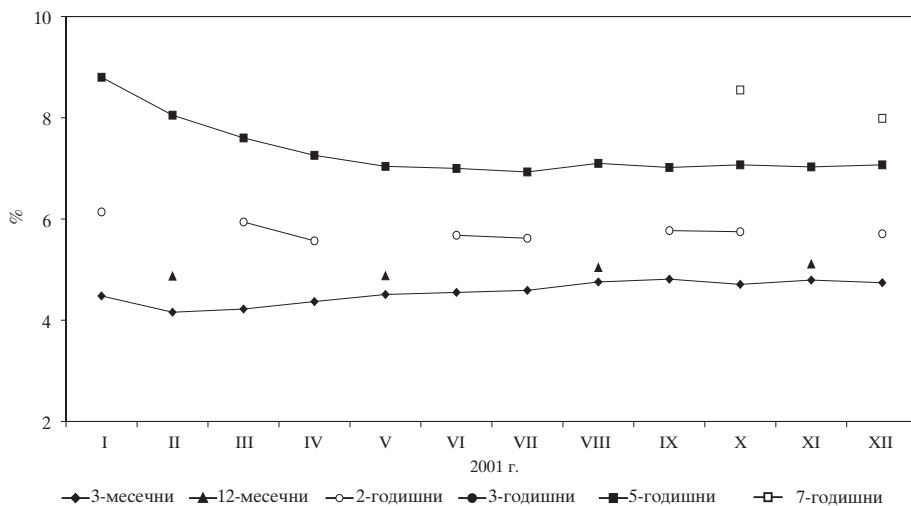
	3-месечни		12-месечни	5-годишни
	BG3012301001	BG3012501006	BG3012401009	BG2030701119
минимална	98.81	98.70	94.85	99.91
средна	98.83	98.79	95.07	100.36
максимална	98.87	98.86	95.21	100.90

ДЕКЕМВРИ

	3-месечни		2-годишни	5-годишни	7-годишни
	BG3012601004	BG3012701002	BG2030601111	BG2030701119	BG2040001211
минимална	98.83	98.78	100.42	99.40	97.80
средна	98.85	98.85	100.69	100.20	98.19
максимална	98.96	98.88	101.09	101.62	99.51

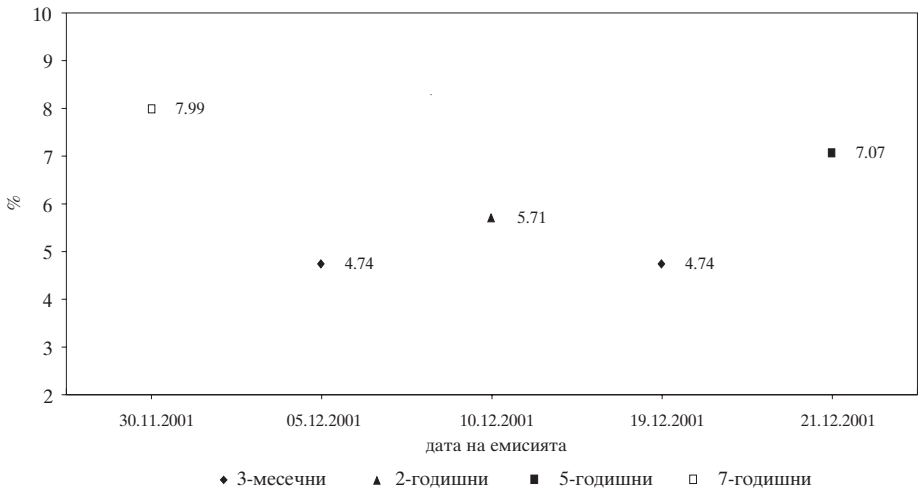
Графика 5

Доходност на ДЦК, постигната на първичния пазар

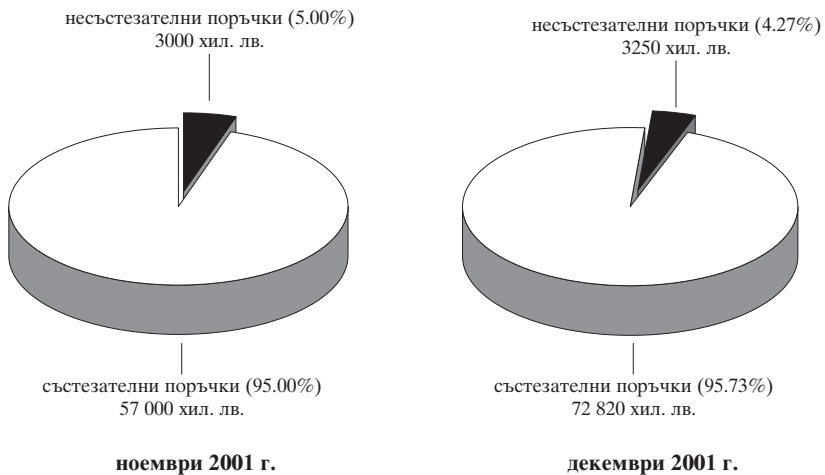
Забележка: Доходността е на ефективна годишна база.

Динамика на ефективната годишна доходност на ДЦК на първичния пазар

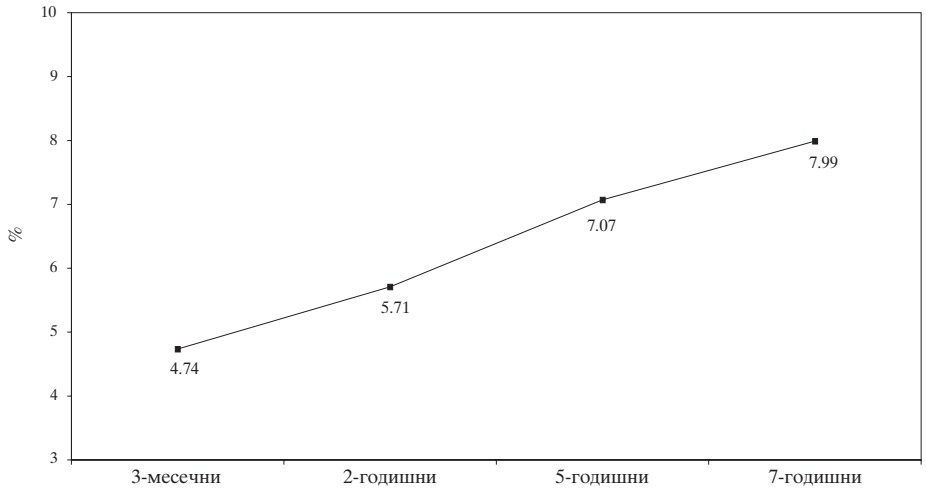

Забележка: Емисиите на 2-, 5- и 7-годишни ДЦК са от отворен тип, като посочените дати са датите на проведените аукциони.

ДЦК, закупени на първичния пазар чрез състезателни и несъстезателни поръчки

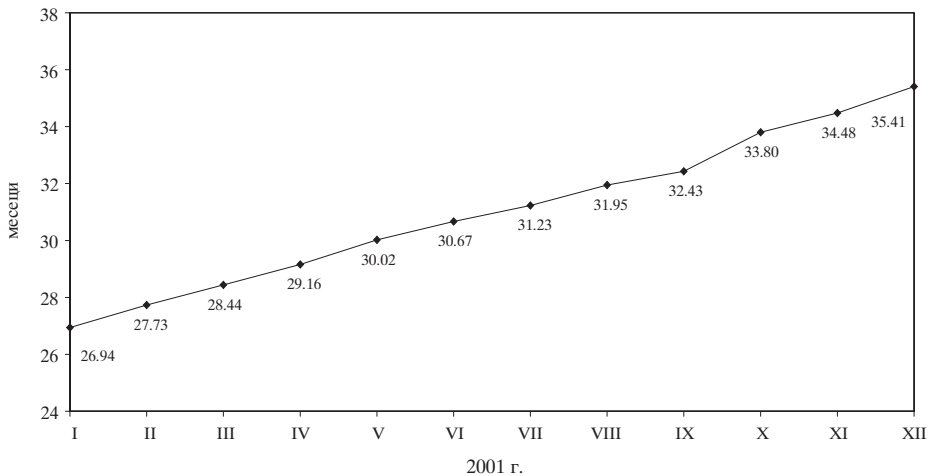

Доходност на ДЦК на първичния пазар през декември

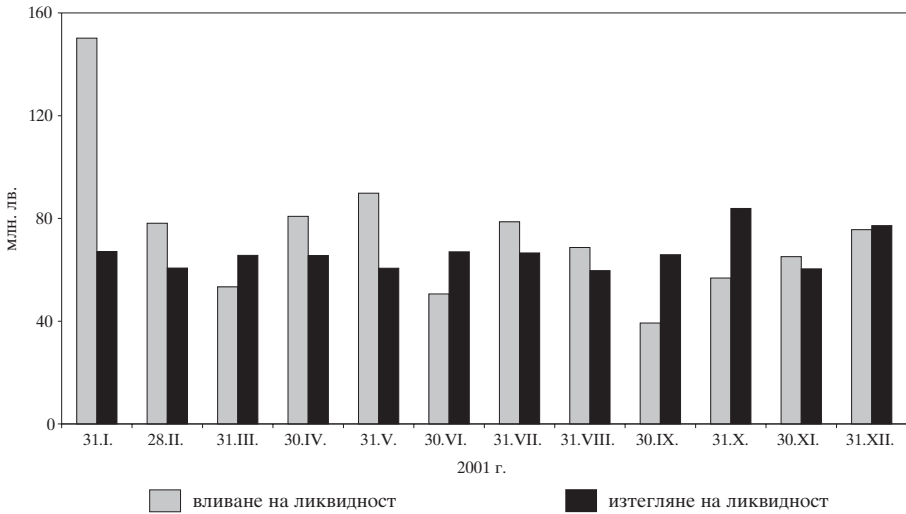
Забележка: Доходността е среднопретеглена за месеца и е на ефективна годишна база.

Средна продължителност в месеци на емисиите в обращение

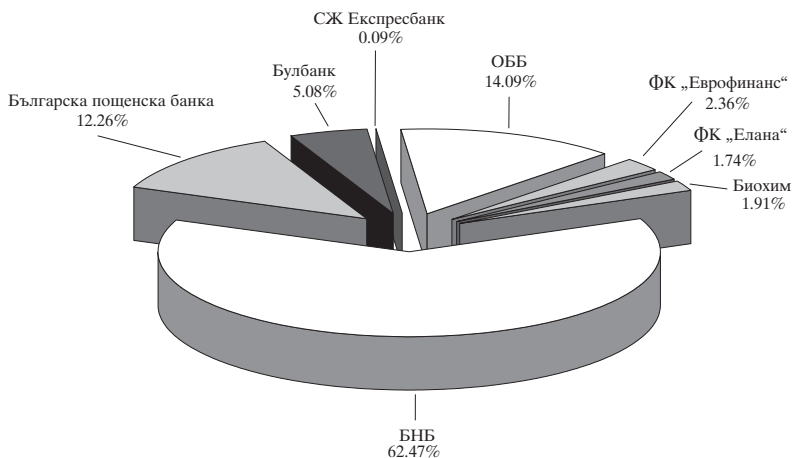

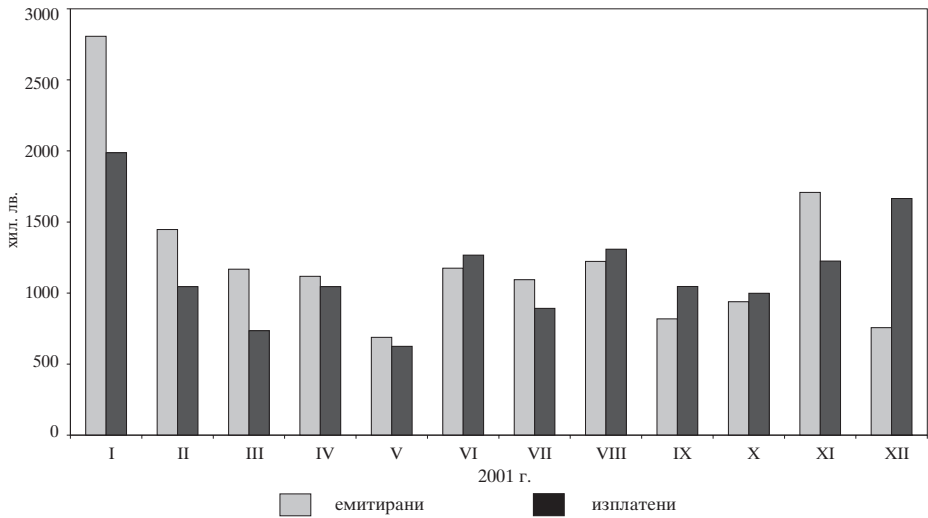
Забележка: Средната продължителност е изчислена на база матуриретната структура на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит.

Вливане и изтегляне на ликвидност чрез падежи и емисии на ДЦК

Извършени от първични дилъри през декември преки продажби на ДЦК от целеви емисии

Емитирани и изплатени ДЦК от целеви емисии

Предстоящи плащания по ДЦК през февруари 2002 г.

(ХИЛ. ЛВ.)

	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
					1
цели					10.3
	4	5	6	7	8
бонове облигации			2243.8	10000.0	
	11	12	13	14	15
бонове облигации цели ГДЦК	295.7		28977.3 758.0	20000.0 19.0	12.9
	18	19	20	21	22
бонове				10000.0	
	25	26	27	28	
цели			825.4	25.6	

Забележка: Когато определеният за плащане ден е неработен плащането се извършва на следващия работен ден.

Календар на емисиите ДЦК през февруари 2002 г.

Дата на аукциона	Дата на емисията	Дата на падежа	Срок на емисията	Предвиден обем (лв.)	Общ номинал на емисията (лв.)
04.02.2002	06.02.2002	06.05.2002	3-месечна	12 000 000	
11.02.2002*	09.01.2002	09.01.2007	5-годишна	20 000 000	90 000 000
18.02.2002*	16.01.2002	16.01.2009	7-годишна	15 000 000	70 000 000
ОБЩО в т. ч.:				47 070 000	
бонове				12 000 000	
облигации				35 070 000	

* Емисия от отворен тип.

Министерството на финансите си запазва правото при необходимост да извършва корекции в обявения календар.

Размерът на вътрешния дълг към края на декември е 1 860 500.6 хил. лв.¹, а на вътрешния държавен дълг – 1 853 847.3 хил. лв. В сравнение с предходния месец вътрешният дълг се увеличава с 39 795.7 хил. лв. Делът на дълга по ДЦК за финансиране на дефицита нараства до 57.9%, а ДЦК за структурната реформа намаляват и са 41.7%. Държавногарантираният дълг остава 0.4 % (графика 13).

Сумата на ДЦК за финансиране на дефицита през изтеклия месец отбелязва увеличение с 35 555.6 хил. лв. и достига 1 077 246.6 хил. лв. Емитираните книжа са на стойност 76 944.4 хил. лв., като 1323.9 хил. лв. от тях са продадени пряко на физически лица. Новоиздадените облигации са 57 173.9 хил. лв., а боновете – 19 770.4 хил. лв. Изплатените ценни книжа са 41 388.8 хил. лв., като 19 763.3 хил. лв. от тях са краткосрочни. В матурирещата структура на ДЦК за финансиране на дефицита се отбелязва увеличение на дела на 7- и 5-годишните – с по 1 пункт, съответно до 2.7% и 28.5%. Книжата от всички останали срокове намаляват като процент, а най-голям спад реализират двугодишните облигации – с 1 пункт до 43.3% (графика 14). Среднопретегленият матурирещ на ДЦК за финансиране на дефицита е 2 години и 11 месеца.

Държавните ценни книжа, емитирани за структурната реформа, нарастват през месеца с 4543.7 хил. лв. и са 776 600.7 хил. лв. Увеличението е резултат от промяната на курса на долара. През месеца за плащания в приватизационни сделки и за погасяване на задължения към държавата по ЗУНК са използвани доларови ЗУНК облигации с номинал 582.9 хил. щ. д. и левови ЗУНК облигации с номинал 3.9 хил. лв. Извършено е и погасение по облигациите, емитирани на основание ПМС № 3/1994 г., в размер на 46.2 хил. лв.

Във валутната деноминация на вътрешния дълг се отбелязват слаби промени, които се дължат на промените в структурата на дълга (графика 15). Делът на ДЦК в щатски долари и в евро намалява до 33.1 и 6.4%, а ДЦК в левове нарастват с 1.6 пункта и достигат 60.4%. В матурирещата структура настъпват незначителни изменения. Краткосрочните ДЦК са 7.3%, средносрочните – 49.2% и дългосрочните – 43.6% (графика 16). Делът на ДЦК с фиксирани лихвени купони се увеличава и достига 57% (графика 17).

Изплатените лихви и отстъпки през декември са 944.5 хил. лв. От началото на годината разходите по вътрешния дълг са 126 779.5 хил. лв. По ДЦК за финансиране на дефицита са изплатени 75 817.6 хил. лв., или 59.8% от общата сума на лихвите и отстъпките (графика 19). С най-голям дял от тях са разходите по двегодишните облигации – 62.9%.

¹ Дългът към БНБ е изключен от структурата на вътрешния дълг.

Вътрешен дълг

(хил. лв./хил. евро/хил. щ. д.)

Структура на дълга	Размер на дълга към 31.12.2000 г.	Изменение на дълга през 2001 г.		Размер на дълга към 31.12.2001 г.
		увеличение	намаление	
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ				
1. ДЦК, емитирани през 1996 г.	845.8		845.8	-
5-годишни	845.8		845.8	-
2. ДЦК, емитирани през 1997 г.	20 000.0			20 000.0
5-годишни	20 000.0			20 000.0
3. ДЦК, емитирани през 1998 г.	7 468.5		3 377.6	4 090.9
3-годишни	3 377.6		3 377.6	-
5-годишни	4 090.9			4 090.9
4. ДЦК, емитирани през 1999 г.	304 542.3		301 882.6	2 659.7
2-годишни	301 882.6		301 882.6	-0.0
5-годишни	2 659.7			2 659.7
5. ДЦК, емитирани през 2000 г.	613 212.9		180 884.9	432 328.0
5.1. Краткосрочни	178 275.5		178 275.5	0.0
3-месечни	64 286.4		64 286.4	-
12-месечни	113 989.1		113 989.1	0.0
5.2. Средносрочни	434 937.4		2 609.4	432 328.0
2-годишни	255 217.9		2 609.4	252 608.6
3-годишни	139 929.7			139 929.7
5-годишни	39 789.7			39 789.7
6. ДЦК, емитирани през 2001 г.		797 294.3	179 126.4	618 167.9
6.1. Краткосрочни		313 459.0	178 004.8	135 454.2
3-месечни		237 303.4	178 004.8	59 298.5
12-месечни		76 155.7		76 155.7
6.2. Средносрочни		483 835.2	1 121.5	482 713.7
2-годишни		214 940.7	1 121.5	213 819.2
5-годишни		239 956.9		239 956.9
7-годишни		28 937.6		28 937.6
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	946 069.5	797 294.3	666 117.2	1 077 246.6

II. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА

A1. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	3 026.9		275.2	2 751.7
A2. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 234/1992 г.	2 174.0		139.1	2 034.9
A3. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.				
в левове	7 799.4		463.5	7 335.9
деноминирани в щатски долари	331 260.7		54 136.9	277 123.8
левава равностойност	696 280.3			615 009.9
деноминирани в евро	24 412.6	37 478.5	1 284.9	60 606.3
левава равностойност	47 746.9			118 535.6
A4. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 3/1994 г.	831.7		46.2	785.5

(продължава)

(продължение)

А5. Държавни облигации, емитирани по реда на чл. 2 от ПМС № 89/1995 г.	4 660.1	3 106.8	1 553.4
ВСИЧКО А	762 519.3		748 006.8
Б1. ДЦК, емитирани в левове по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТБ/1996 г.	38 750.5		28 593.9
ДЦК, емитирани през 1996 г.	5 627.9	1 876.0	3 751.9
ДЦК, емитирани през 1997 г.	33 122.6	8 280.7	24 842.0
Б2. ДЦК, емитирани в щатски долари по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТБ/1996 г.	4 705.7	4 705.7	-
левова равностойност	9 891.0	7 823.2	-
ВСИЧКО Б	48 641.5		28 593.9
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	811 160.8		776 600.7
ОБЩ РАЗМЕР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	1 757 230.3		1 853 847.3
III. ВЪТРЕШНИ ДЪРЖАВНИ ГАРАНЦИИ	9 984.1		6 653.3
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	1 767 214.4		1 860 500.6

Забележки:

Дългът по ДЦК за финансиране на дефицита е по фактическа сума.

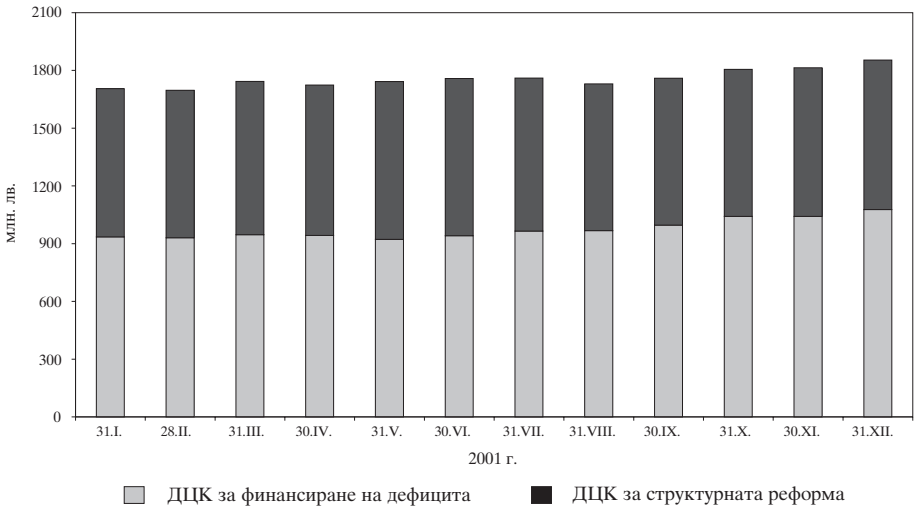
Левовата равностойност на дълга, деноминиран във валута, е изчислена по курса на съответната валута към лева в края на съответния месец:

за 31.12.2000 г. – 1 щ. д. за 2.10191 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

за 31.12.2001 г. – 1 щ. д. за 2.21926 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

Дългът към БНБ е изключен от структурата на вътрешния дълг.

Изменение на вътрешния държавен дълг

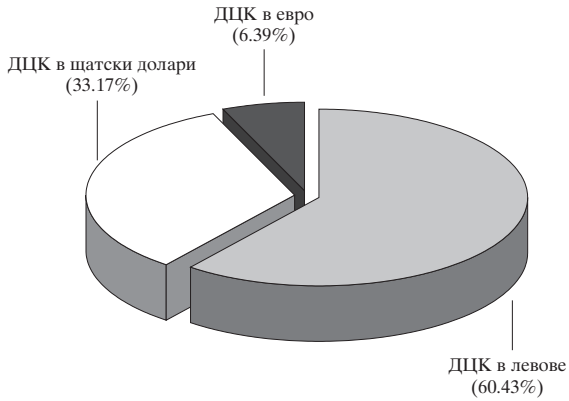

ДЦК за финансиране на бюджетния дефицит в обращение към 31 декември

Забележка: Среднопретегленият матуритет на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, е 2 години и 11 месеца.

Валутна деноминация на ДЦК в обращение към 31 декември

Матуритетна структура на ДЦК в обращение към 31 декември

Съотношение между ДЦК с фиксиран и с плаващ доход в обращение към 31 декември

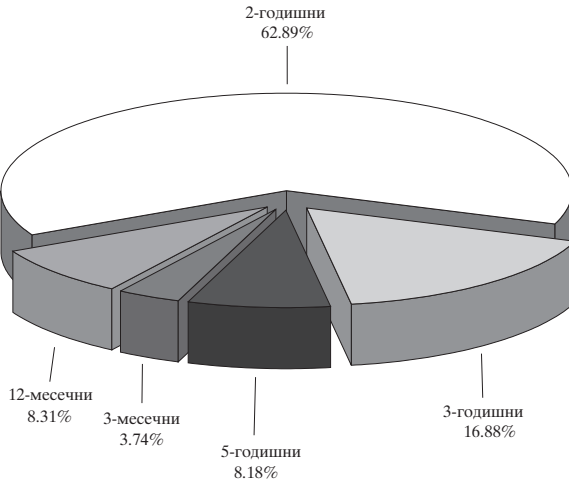
Разходи по вътрешния дълг за периода 1 януари – 31 декември 2001 г.

(хил. лв.)

Структура на дълга	Размер на платените лихви (отстъпки)
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ	
1. ДЦК, емитирани през 1996 г.	50.4
5-годишни	50.4
2. ДЦК, емитирани през 1997 г.	1 689.5
5-годишни	1 689.5
3. ДЦК, емитирани през 1998 г.	1 070.5
3-годишни	691.5
5-годишни	379.0
4. ДЦК, емитирани през 1999 г.	25 080.6
2-годишни	24 794.2
5-годишни	286.3
5. ДЦК, емитирани през 2000 г.	40 123.0
5.1. Краткосрочни	6 724.5
3-месечни	713.6
12-месечни	6 010.9
5.2. Средносрочни	33 398.6
2-годишни	18 290.1
3-годишни	11 518.4
5-годишни	3 590.1
6. ДЦК, емитирани през 2001 г.	7 803.7
6.1. Краткосрочни	1 995.2
3-месечни	1 995.2
6.2. Средносрочни*	5 808.5
2-годишни	2 409.8
5-годишни	3 478.4
7-годишни	-79.7
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	75 817.6
II. ДЪЛГ ПО ДЦК, ЕМИТИРАНИ В РЕЗУЛТАТ НА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА	
А. Дълг по ДЦК, емитирани за уреждане на необслужваните кредити на държавни предприятия към банките	
1. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	149.9
2. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 186/1992 г.	90.6
3. Облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.	48 419.9
левови	311.1
деноминирани в щатски долари (в лв. по курса за деня)	45 998.2
деноминирани в евро (в лв. по фиксирания курс)	2 110.6
4. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 3/1994 г.	37.2
5. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 89/1995 г.	171.8
Всичко раздел А	48 869.4
Б. Дълг по ДЦК, емитирани по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТЪ/1996 г.	
левови	1 654.4
валутни (в лв. по курса за деня)	438.1
Всичко раздел Б	2 092.5
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	50 961.9
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	126 779.5
III. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ	0.0
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	126 779.5

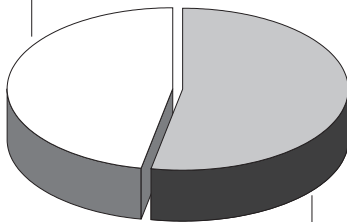
* Включени са и приходите от лихви по отворените емисии средносрочни ценни книжа. Разходите по дълга към БНБ са изключени от разходите по вътрешния държавен дълг.

**Структура на разходите по ДЦК,
емитирани за финансиране на бюджетния дефицит**

Структура на разходите по вътрешния дълг

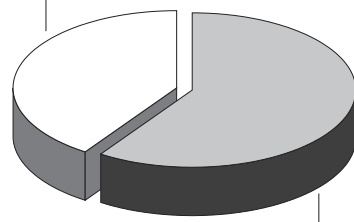
ДЦК за
структурната реформа
(47.02%)

ДЦК за финансиране
на дефицита
(52.98%)

31 декември 2000 г.

ДЦК за
структурната реформа
(40.20%)

ДЦК за финансиране
на дефицита
(59.80%)

31 декември 2001 г.

Външният дълг към края на декември е 8512.6 млн. щ. д. В сравнение с предходния месец това представлява намаление със 100 млн. щ. д. От началото на годината дългът е намалял с 457.8 млн. щ. д. Държавният дълг е 8005.5 млн. щ. д., а държавногарантираният – 507 млн. щ. д.

Новото външно финансиране през декември е 30.3 млн. щ. д., 7.4 млн. от които са получени траншове по държавногарантирани заеми. Плащанията по дълга са 99.9 млн. щ. д., като 78.1 млн. щ. д. са погашения по главници и 21.8 млн. щ. д. – лихви. Погашенията са главно плащания по дълга към Европейския съюз – 62.2 млн. щ. д., МВФ – 9.9 млн. щ. д., по държавногарантирани кредити и др. Лихвите са изплатени основно към Световната банка.

От началото на годината получените заеми са на стойност 591.3 млн. щ. д., като 108.6 млн. щ. д. са постъпления от траншове по държавногарантирани заеми. Плащанията по дълга са 1156.9 млн. щ. д., 482.5 от които са лихви. Най-големи суми са изплатени по брейди облигациите и по заемите от МВФ и Парижкия клуб. Нетното външно финансиране към края на декември остава отрицателно (-83.1 млн. щ. д.), като при държавногарантираните кредити е положително и възлиза на 36.2 млн. щ. д.

Основните фактори, които оказват влияние върху структурата на дълга в края на декември, са движението на курса на щатския долар и новите заеми и плащания, реализирани през периода. Делът на дълга в долари нараства с 0.8 пункта и достига 66.3%. Дългът в евро и в други валути намалява съответно до 17.4% и 16.3%. Съотношението между дълг с фиксирани и плаващи лихви остава почти без промяна с леко повишение на фиксираните купони. Средният остатъчен срок на дълга се увеличава до 12 години и един месец.

В държавния дълг ценните книжа заемат 58.5%, а кредитите – 35.6%. Държавногарантираният дълг е 6%. Поради по-високия курс на щатския долар брейди облигациите се увеличават като относителен дял спрямо предходния месец и са 55.9%. Почти всички останали групи намаляват като дял в общата структура поради деноминацията им евро и извършени плащания. Задълженията към МВФ са 12.1%, към Световната банка – 9.7%, към Парижкия клуб – 4.5%, към Европейския съюз – 4%. Държавните инвестиционни кредити заемат 2.5%.

Външен дълг

(млн. щ. д.)

	към 31.12. 2000 г.	към 31.01. 2001 г.	към 28.02. 2001 г.	към 31.03. 2001 г.	към 30.04. 2001 г.	към 31.05. 2001 г.	към 30.06. 2001 г.	към 31.07. 2001 г.	към 31.08. 2001 г.	към 30.09. 2001 г.	към 31.10. 2001 г.	към 30.11. 2001 г.	към 31.12. 2001 г.
Държавен дълг	8 522.9	8 426.8	8 372.3	8 242.9	8 237.0	8 145.2	8 186.3	8 178.4	8 223.0	7 941.8	7 931.2	8 103.3	8 005.5
I. Облигации	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 960.0	4 960.0	4 759.0	4 759.0	4 981.4	4 979.3
1. Брейди облигации	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 976.1	4 960.0	4 960.0	4 759.0	4 759.0	4 759.0	4 759.0
2. Еврооблигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	222.4	220.3
II. Кредити	3 546.9	3 450.7	3 396.2	3 266.8	3 261.0	3 169.1	3 210.2	3 218.4	3 263.0	3 182.8	3 172.2	3 121.9	3 026.2
1. Парижки клуб	600.4	597.9	575.8	478.7	484.3	469.9	464.5	474.2	477.2	411.1	395.5	389.7	382.0
2. Световна банка	827.8	826.0	811.1	792.6	808.8	802.4	794.2	800.0	803.0	801.1	847.7	842.1	829.4
2.1. Световна банка	682.2	681.9	672.5	662.9	677.9	666.0	663.4	669.8	669.9	668.9	718.4	714.5	708.8
2.2. JBIC /JEXIM/	145.6	144.1	138.6	129.6	130.9	136.5	130.8	130.2	133.0	132.2	129.3	127.6	120.6
3. Г - 24	56.5	56.5	56.1	40.4	41.2	27.0	27.1	27.6	28.4	28.2	28.0	27.7	47.5
4. Европейски съюз	428.0	427.5	425.4	406.3	415.1	390.1	390.1	402.7	421.3	420.0	415.9	409.3	343.7
5. МВФ	1 218.4	1 174.0	1 159.2	1 186.7	1 140.7	1 120.5	1 168.4	1 142.3	1 149.0	1 139.7	1 091.4	1 061.5	1 031.7
6. Други	127.1	126.9	126.3	120.6	123.3	115.8	115.8	119.6	125.1	124.7	123.5	121.5	120.4
7. Държавни инвестиционни заеми	233.5	184.5	185.2	183.7	189.5	187.2	191.4	192.6	200.0	199.5	210.1	210.0	211.8
7.1. Световна банка	42.8	46.6	47.4	46.8	38.7	37.1	39.3	41.2	45.8	45.4	47.2	47.4	49.5
7.2. ЕИБ	150.2	99.2	99.1	98.6	103.2	102.5	103.3	103.9	103.8	103.8	112.7	112.4	112.3
7.3. ЕБВР	26.2	24.3	24.3	24.3	30.9	31.0	31.0	29.2	30.6	30.6	30.6	30.7	30.7
7.4. Други	14.4	14.4	14.3	14.0	16.7	16.6	18.6	18.9	19.7	19.7	19.6	19.4	19.3
8. Активирани държавни гаранции	55.1	57.5	57.1	57.7	58.1	56.1	58.7	59.4	59.2	58.6	60.1	60.1	59.8
8.1. Световна банка	35.5	38.1	37.8	39.2	39.5	38.5	41.1	42.1	41.7	41.6	43.3	44.2	43.9
8.2. ЕИБ	3.6	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.2	3.2	3.2	3.2	3.2	3.2
8.3. Други	16.0	16.0	15.9	15.2	15.2	14.3	14.2	14.2	14.3	13.7	13.7	12.8	12.7
Държавногарантиран дълг	447.4	491.6	495.0	483.5	474.3	500.0	501.2	503.4	503.9	501.7	519.9	509.3	507.0
1. Световна банка	157.3	158.1	154.9	153.7	154.6	153.4	151.7	152.5	150.6	150.5	150.2	149.8	147.8
2. ЕИБ	68.3	117.8	123.9	115.4	118.1	112.7	112.7	114.9	119.0	114.3	117.0	117.3	122.6
3. ЕБВР	87.5	85.4	85.3	83.9	76.4	74.4	72.9	71.9	73.2	73.1	71.2	70.8	68.9
4. Други	134.3	130.2	131.0	130.5	125.2	159.5	163.9	164.1	161.1	163.8	181.5	171.4	167.8
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪНШНИЯ ДЪЛГ	8 970.4	8 918.4	8 867.3	8 726.3	8 711.3	8 645.2	8 687.5	8 681.8	8 726.9	8 443.5	8 451.1	8 612.6	8 512.6

Забележки:

1. Преизчисляването на дълга в щатски долари е по централния курс на БНБ за съответните валути към българския лев, валиден за последния работен ден на периода.
2. Данните за последния месец са предварителни.
3. Поради промяна в нормативната уредба през април от 1 януари 2001 г. е извършено разместване в класификацията на някои заеми в групите Държавни инвестиционни заеми и Държавногарантиран дълг.

Ново външно финансиране и извършени плащания по външния дълг към 31 декември

Структура	Получени кредити (траншове)		Извършени плащания, в т. ч.			
			погашения		лихви	
	млн. щ. д.	хил. лв.	млн. щ. д.	хил. лв.	млн. щ. д.	хил. лв.
Държавен дълг	482.7	1 067 917.6	602.0	1 311 830.4	457.4	995 597.4
I. Облигации	218.6	483 358.9	16.1	35 913.7	294.2	638 428.8
1. Брейди облигации	0.0	0.0	16.1	35 913.7	294.2	638 428.8
2. Еврооблигации	218.6	483 358.9	0.0	0.0	0.0	0.0
II. Кредити	264.1	584 558.7	585.9	1 275 916.8	163.3	357 168.7
1. Парижки клуб	0.0	0.0	185.6	401 929.4	34.9	76 020.8
2. Световна банка	52.8	113 703.8	26.0	56 269.2	38.2	84 647.2
2.1. Световна банка	52.8	113 703.8	18.0	39 150.0	34.3	75 940.0
2.2. ЖВРС /JEXIM/	0.0	0.0	7.9	17 119.2	4.0	8 707.1
3. Г - 24	20.0	44 005.6	26.5	58 208.1	2.0	4 342.0
4. Европейски съюз	0.0	0.0	62.2	136 908.1	19.1	41 952.0
5. МВФ	131.7	297 574.2	266.4	580 809.1	52.5	113 668.0
6. Други	0.0	0.0	0.0	0.0	2.8	6 433.6
7. Държавни инвестиционни заеми	46.6	101 255.7	12.3	26 900.1	11.1	24 158.7
7.1. Световна банка	19.4	42 010.3	0.8	1 708.5	2.0	4 279.5
7.2. ЕИБ	22.4	48 542.8	7.6	16 509.3	6.7	14 482.8
7.3. ЕБВР	1.9	4 240.3	4.0	8 682.4	1.9	4 240.4
7.4. Други	2.8	6 462.3	0.0	0.0	0.5	1 156.0
8. Активирани държавни гаранции	13.0	28 019.5	6.8	14 892.7	2.7	5 946.3
8.1. Световна банка	13.0	28 019.5	3.4	7 305.0	2.0	4 407.7
8.2. ЕИБ	0.0	0.0	0.5	987.4	0.2	537.3
8.3. Други	0.0	0.0	3.0	6 600.4	0.5	1 001.4
Държавногарантиран дълг	108.6	237 795.4	72.5	157 639.8	25.1	54 567.0
1. Световна банка	3.4	7 051.2	10.1	21 979.5	7.4	16 354.5
2. ЕИБ	22.7	48 895.8	15.2	32 932.9	7.1	15 301.9
3. ЕБВР	0.1	148.9	10.3	22 527.4	5.7	12 486.8
4. Други	82.5	181 699.5	36.7	80 200.0	4.8	10 423.8
ОБЩ РАЗМЕР	591.3	1 305 713.0	674.4	1 469 470.2	482.5	1 050 164.4

Забележки:

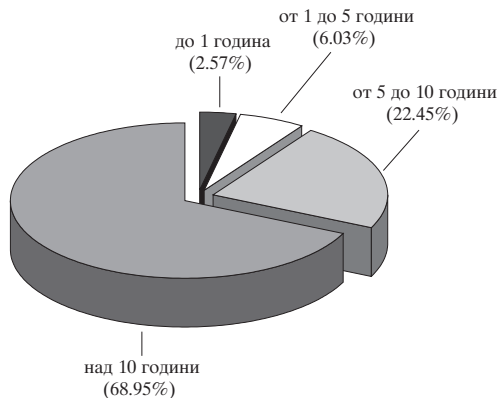
1. Равностойността в шатски долари на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена през централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
2. Равностойността в левове на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
3. Данните са неокончателни.

Валутна структура на външния дълг към 31 декември

Графика 21

Лихвена структура на външния дълг към 31 декември

Графика 22

Остатъчен срок на външния дълг към 31 декември

Забележка: Среднопретегленият остатъчен срок на външния дълг е 12 години и 1 месец.

Общ размер на държавния и държавногарантирания дълг

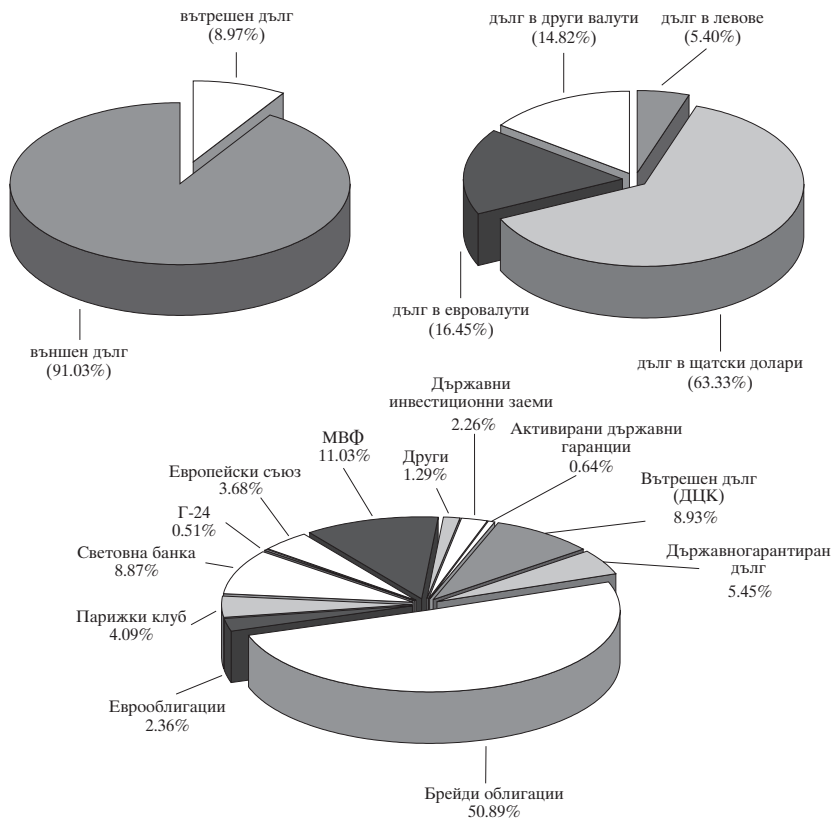
Структура	Дълг към 31 декември 2001 г. (хил. лв.)	Държавен дълг/БВП (%)
Вътрешен дълг	1 860 500.6	6.6
Външен дълг	18 891 637.2	67.0
ОБЩО	20 752 137.8	73.6

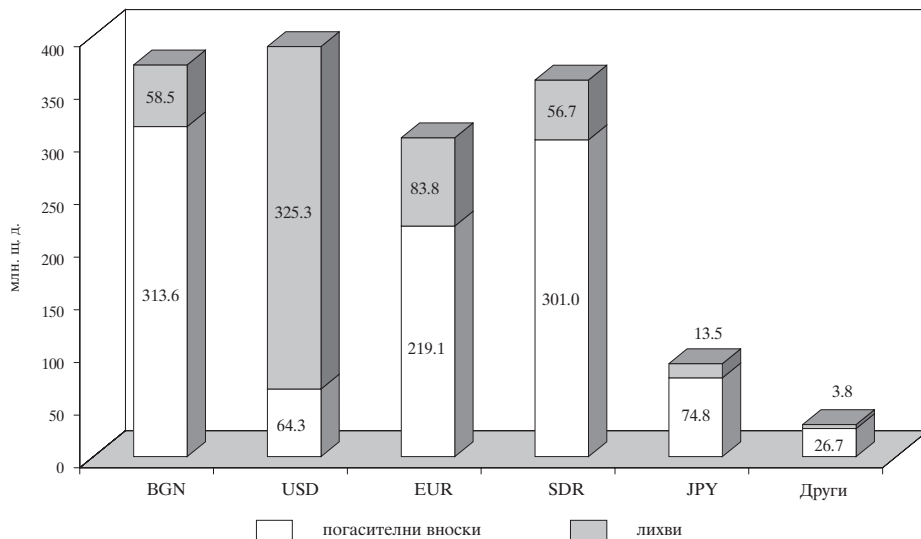
Забележки:

1. За изчисленията е използвана актуализирана прогноза за БВП за 2001 г. – 28 209.1 млн. лв.
2. Левовата равностойност на външния дълг е преизчислена по централния курс на БНБ за лева към щатския долар за 31 декември 2001 г.

Графика 23

Структура на дълга към 31 декември

Валутна композиция на извършените плащания по дълга по видове валути към 31 декември

След обявяването на последните окуражителни показатели на американската икономика инвеститорите все по-категорично прогнозируют през следващата година обръщане на курса на досега провежданата от Федералния резерв парична политика. След първите частични индикации за засилване на акциите на американските компании емисиите държавен дълг регистрираха масирани продажби на вторичния пазар.

Макроикономическите индикатори в еврозоната също дават надежди за приключване на рецесията, но очакванията на пазара за съкращение на основните лихвени равнища се запазват. Водещите новини за ново решително намаление на лихвите отвъд океана през декември дадоха начало на месечния спад в доходността на дълговите инструменти от Еврозоната.

В условията на масови безредици и поредица от политически рокади в Аржентина бе сложен край на неизвестността около ангажиментите на страната към външните кредитори. Решението за обявяване на мораториум върху обслужването на публичния дълг бе взето като екстремна мярка за овладяване на социалното напрежение. Предвидимостта на аржентинския колапс ограничи ефекта от мораториума и в действителност не успя да засегне останалата част от капиталовите пазари.

СЕВЕРНА АМЕРИКА

САЩ

Пазарът на дълг в САЩ приключи месеца при по-ниски ценови нива, вследствие възобновените очаквания за излизане от рецесията. Потребителското доверие в страната отбеляза месечно нарастване от 83.9 до 88.8 пункта през декември, което е най-значителното увеличение на този индекс от август, когато нивото му е било 91.5 пункта. В същото време инвеститорите подминаха обявяването на окончателната корекция на БВП за третото тримесечие на 2001 г., която отчете намаление с 1.3% при очаквани 1.1%. Новините за съвземане на американската икономика отслабиха прогнозите за поредно намаление на лихвите на заседанието на Федералния резерв през януари. От началото на 2001 г. властите в САЩ редуцираха лихвите по федералните депозити с общо 4.75 процентни пункта до 1.75%, което е най-ниското им ниво за последните 40 години.

Подобрението на акциите на американските компании даде отражение върху отлива на интерес от инструментите на държавен дълг. Това тласна

доходността на 10-годишните базови облигации на американското финансово министерство до най-високото ѝ ниво от 5.19% за последните три години. Продажбата на 23 млрд. щ. д. двегодишни облигации на първичния пазар създаде допълнителен натиск за текущите цени. На последния месечен аукцион за двугодишни книжа бе реализиран обем с 2 млрд. щ. д. повисок от този през ноември, след което доходността на емисиите с аналогичен матуритет на вторичния пазар скочи с 1.5 процентни пункта до 3.25%.

Американското финансово министерство увеличи близо два пъти номинала на емитираните двегодишни облигации след събитията от 11 септември във връзка с нарастването на публичните разходи и одобрението на предложените от администрацията на президента намаления на данъчната тежест. Финансовият министър Пол О'Нийл изпрати официална нота до Конгреса, в която негативните тенденции в икономиката, влошаването на бюджетните параметри и разходите за провеждането на антитерористичните операции се цитират във връзка с искане за увеличение на лимита на публичния дълг в обращение от установения и валиден до 2003 г. таван в размер на 5.95 билиона щ. д. до 6.70 билиона щ. д. Предвид нарасналия обем на държавните разходи експерти очакват настоящият лимит да бъде нарушен още през март 2002 г. Ако направеното предложение бъде одобрено промяната ще важи до края на септември 2003 г.

В отделно комюнике министерството обяви резултатите от последното за 2001 г. обратно изкупуване на държавен дълг, вследствие на което от обращение са изтеглени 1.5 млрд. щ. д. облигации със среднопретеглен матуритет 23.8 години и среднопретеглена доходност 5.73%.

ЕВРОЗОНА

Посоката на пазара на дълг в еврозоната бе предопределена от смесеното влияние на няколко фактора през изминалия месец. От една страна, подобрението на бизнес климата и макроикономическите фундаменти на някои от страните в съюза предизвикаха умерено покачване на европейските борсови индекси за сметка на държавните облигации, главно през втората половина на декември. Твърде негативно бе и отражението на спада на курса на еврото към щатския долар с 0.013 евро в самия край на годината и непосредствено преди старта на новите европейски банкноти и монети.

В същото време забавянето на инфлационния темп в еврозоната спомогна за временното засилване на цените на държавните ценни книжа. Евростат обяви слабо понижение на хармонизирания индекс на потребителските цени в рамките на ЕС до 2.1% за ноември, след 2.4%, регистрирани през предходния месец. Индикациите за продължително задържане на ценовите нива в региона затвърдиха прогнозите за предстоящо намаление на

лихвите и в тази връзка допринесоха за увеличението на инвестициите в дългови инструменти.

Въпреки ниските обеми и традиционно вялата търговия в предпразничния период, чувствителните към промени в инфлацията двегодишни немски емисии Schatz повишиха доходността си до 3.67% в последните дни на декември. Базовите 10-годишни емисии Bund приключиха годината при доходност 4.94% и сред с 33 базисни точки по-висок от облигациите на американското финансово министерство. През 2002 г. Германия ще увеличи предлагането на държавни ценни книжа с 33.8%, като общият номинал на финансирането ще достигне 186 млрд. евро. След минимално месечно покачване с 0.2 пункта до 84.9 пункта през ноември водещият Ifo индекс, отразяващ бизнес климата в Германия, е на път да възвърне нивото си от периода преди 11 септември. Според немските анализатори движението на индекса отразява приключване на икономическия спад в Германия, без обаче да потвърди наличието на обратна тенденция.

На свой ред бизнес климатът във Франция регистрира по-голямо от очакваното подобрене с месечно покачване от 1 пункт до общо 80 пункта през декември. Френското финансово министерство обяви емисионния си календар за 2002 г., в който обемът на финансирането чрез емисии на дълг е увеличен с 6.9% спрямо предходната година и възлиза на 85 млрд. евро. На практика това количество е под предварителните очаквания на пазарните участници, поради което спредът в доходността между десетгодишни френски и немски държавни облигации за първи път се сви под 10 базисни точки.

В края на месеца гръцкият парламент одобри бюджета за 2002 г., в който се предвижда ограничение на дефицита до 0.8% от БВП. Тази мярка е насочена към редуциране на съотношението дълг/БВП до 97.3% през 2002 г. след 99.6%, очаквани в края на текущата година. Гръцките власти прогнозираят, че икономическият растеж в страната отново ще надвишава средния за Еврозоната, достигайки 3.8%, благодарение на финансирането от ЕС и инвестициите във връзка с предстоящите Олимпийски игри в Атина през 2004 г.

ИЗТОЧНА ЕВРОПА

РУСИЯ

През декември Standard & Poors обяви едновременно повишение на рейтинга на руския дълг, емитиран в местна и чуждестранна валута, от В на В+. Инвестиционната перспектива бе изменена от стабилна на положителна с оглед на ограничаването на зависимостта на руската икономика от колебанията на петролния пазар. След тази промяна рейтингът на Русия, присъден наскоро от Moody's, (Ba3) остава с една степен по-висок от оценките на Standard & Poors и Fitch (В+/стабилен).

Руската централна банка обяви изненадващо за международните анализатори нарастване на валутните резерви със 100 млн. щ. д. до 36.2 млрд. щ. д. в седмицата до 21 декември. Ниските петролни цени през последните месеци предизвикаха спад в курса на рублата спрямо щатския долар до нива 30.3 рубли за 1 щ. д. и принудиха централната банка да интервенира на вътрешния пазар. Валутните резерви на страната намаляха с над 2.6 млрд. щ. д. от октомври, като преобладаваща част от този спад бе регистриран в седмицата 30 ноември – 7 декември. Това ниво на резерва обаче е повлияно и от извършените през октомври и ноември плащания по руския външен дълг към МВФ и Парижкия клуб на обща стойност 4 млрд. щ. д. За голяма част от инвеститорите стремителното намаление на руския резерв представляваше обезпокоителен сигнал за изтичане на капитали от страната. По този повод финансовият министър на Русия обяви, че независимо от намалението на валутните постъпленията правителството ще се въздържа от сключване на кредитно споразумение с МВФ през 2002 г.

Във връзка с редуцираните приходи от износа на петрол регистрираният към октомври търговски излишък е бил 3.5 млрд. щ. д., или с 1.4 млрд. щ. д. по-малко в сравнение със същия период на предходната година. Особено окуражителен е обаче положителният резултат във федералния бюджет, оповестен от финансовото министерство. За периода от началото на годината до октомври бюджетният излишък на Руската федерация е достигнал 3.3% от БВП при първичен излишък 3.9% от БВП. На свой ред президентът Путин обяви, че прирастът на икономиката през 2001 г. се очаква да бъде 5.5% – далеч над предварителната прогноза на правителството за ръст от 4%.

ТУРЦИЯ

Вероятността Турция да получи очакваното от МВФ увеличение на финансовата подкрепа за овладяване на кризата в страната създаде стабилност на вътрешните капиталови пазари през изминалия месец. Инвеститорите бяха въодушевени от коментара на правителството, което потвърди ангажимента си за бързо придвижване на реформите, поставено като условие за одобрението на извънредното финансиране от 10 млрд. щ. д.

Изгледите за подобрене в Турция, наред с придържането към предприеманите от МВФ икономически мерки и очакваното външно финансиране, бяха посочени като основания за обявеното от Standard & Poors подобрене на инвестиционната перспектива на страната от негативна на стабилна.

Възползвайки се от тези условия, както и от силния интерес към емитираната през ноември петгодишна турска еврооблигационна емисия, правителството успя да допълни номинала ѝ от 500 млн. щ. д. с още 250 млн. щ. д. Останалите параметри на емисията са както следва: емисионна цена 101.25, фиксиран лихвен купон в размер на 11.375% и спред от 647 ба-

зисни точки над базови облигации на американското финансово министерство. Освен това финансиране турското финансово министерство успя да пласира на вътрешния пазар два транша от 196-дневна емисия с номинали около 800 млн. щ. д. и 690 млн. щ. д., при максимална доходност 77.95% на първия и 72.34% на втория транш. Достигнатата доходност е малко по-висока от резултатите на предходните аукциони, когато тя беше сведена до 70%. Според експерти този резултат се дължи на нежеланието на инвеститорите да се ангажират с подобен матуритет непосредствено преди края на годината.

ЮГОСЛАВИЯ

В края на декември сръбският парламент гласува бюджет 2002 г., чийто размер превишава с 80% този за 2001 г. Покачването се дължи на включените разходи за обслужване на дълга и финансиране на структурните реформи. Дефицитът, който се очаква да бъде около 3.3 млрд. щ. д., или 4.3% от БВП, ще се финансира чрез емисии на дълг на вътрешния пазар и чрез приходи от приватизацията. По информация на финансовото министерство делът на разходната част, която понастоящем възлиза на 50% от БВП, предстои да бъде редуциран до 2003 г. Сръбските власти очакват икономическият растеж през следващата година да достигне 4%, годишната инфлация да бъде в рамките на 20%, а валутните резерви да нараснат с 250 млн. щ. д.

За първи път в приходната част на сръбския бюджет биват отразени кредитите и безвъзмездната финансова подкрепа, отпусната на страната от международни финансови институции. Правителството на република Сръбска договори със Световната банка получаването на финансиране за бюджета в размер на 70 млн. щ. д. Същевременно финансирането по линия на Европейския съюз се очаква да бъде също около 70 млн. евро.

РУМЪНИЯ

Агенция Moody's повиши от B2 на B1 рейтинга на румънския дълг, емитиран в чуждестранна валута, при запазване на стабилна инвестиционна перспектива. Според доклада на агенцията подобрението на рейтинга се дължи на намалението на вътрешния дълг, ускоряването на структурната реформа и постигнатото подобрение на валутната експозиция.

Румънското финансово министерство обяви последни данни за консолидирания държавен бюджет за периода януари – октомври 2001 г. Отчетеният дефицит в размер на 949 млн. щ. д., или 2.7% от БВП, се запазва в рамките на предварителната прогноза на правителството. В действащото кредитно споразумение на Румъния с МВФ присъства условие за ограничение на дефицита в рамките на 3.5% през 2001 г. и 3% през 2002 г. В същото време правителството ревизира прогнозата си за икономическия рас-

теж през 2001 г. от 4.5% на 4.9%, поради наблюдаваното подобрене на селскостопанския сектор, строителството и индустриалното производство в страната.

ЮЖНА АМЕРИКА

АРЖЕНТИНА

Въведените от икономическия министър Доминго Кавайо извънредни фискални мерки за ограничаване на финансовата криза в Аржентина предизвикаха неконтролируемо ескалиране на социалното напрежение в страната през изминалия месец. Масовите безредици доведоха до оставката на третия поред аржентински министър на икономиката за последната година. Политическият вакуум принуди президента Фернандо Де Ла Руа да потърси съюз с опозиционната партия на перонистите, след което целия кабинет подаде оставка. Безсилието на Де Ла Руа да сформира ново правителство обаче го подтикна да напусне поста си. За кратко президентството бе поето от председателя на Сената – перониста Рамон Пуерта, след което законодателите назначиха за временно изпълняващ длъжността президент Родригес Саа, който остана на този пост едва до края на месеца.

Резултатът от неколкодневното управление на Саа бе оповестяването на дългоотлагания мораториум върху аржентинския дълг. На 23 декември финансовият министър Рудолфо Фрихери официално обяви, че Аржентина спира обслужването на близо 90-те млрд. щ. д. публичен външен дълг. От своя страна неизбежният колапс на местната валута принуди правителството да търси начини за избягване на непосредствената ѝ девалвация. Кабинетът на Саа анонсира планове за въвеждане на нова парична единица, която да влезе в обращение заедно с песото и щатския долар. Този акт на служебното правителство бе насочен към снемане на ограниченията за изтегляне на средства от банковите депозити, наложени по-рано от кабинета на Доминго Кавайо. По данни на централната банка от 19 декември банковите депозити в страната са в размер на 69 млрд. щ. д. В сравнение с края на 2000 г. валутните депозити бележат намаление от 10%, а обемът на депозитите, деноминирани в песо, е спаднал с 20%.

Намерението на властите да прекратят действието на валутния борд чрез създаването на нова парична единица, която да поеме неизбежната девалвация спрямо щатския долар и евентуално да измести песото, доведе до спад в цените на аржентинските дългови инструменти, който обаче не успя да обхване финансовите активи на останалите страни от региона. Базовите брейди и глобални емисии на Аржентина приключиха месеца при цени около 25 – 26% от номинала, с широк марж между котировките купува/продава като отражение на несигурността около монетарните мерки на правителството. В края на декември аржентинският дял от индекса на JP Morgan EMBI+ достигна сред от 5080 базисни точки над базовите аме-

рикански съкровищни облигации, при средно за индекса ниво от 805 базисни точки. Предвид стремителното влошаване на икономическите и социални условия в страната кредитният рейтинг на Аржентина бе понижен до Са (Moody's) и SD (Standard & Poors).

Задълбочаването на финансовите проблеми в страната бе предопределено от трудните преговори между ексминистърът на икономиката Кавайо и МВФ, довели до спиране на официалното финансиране от фонда и отлагане на поредния жизненоважен транш в размер на 1.26 млрд. щ. д. Преди оттеглянето си екипът на Доминго Кавайо изпълни изискването на фонда и внесе в местния парламент проектобюджета за 2002 г., в който се предвижда съкращение на държавните разходи с близо 19%. Според някои експерти именно свиването на публичните разходи е довело до разрастване на безработицата в страната до над 20%, като същевременно е предизвикало засилване на социалното напрежение. Сумата, която Аржентина дължи на МВФ по действащото кредитно улеснение, през януари възлиза на 940 млн. щ. д. По всяка вероятност аржентинските власти ще отсрочат нейното погашение, възползвайки се от извънредните клаузи в споразумението. По прогнози на експерти от фонда икономиката на Аржентина е на път да отбележи отрицателен растеж от -2.7% през 2001 г. и -1.1% през 2002 г.

БРАЗИЛИЯ

Бразилската икономика остана изолирана от изострянето на кризисната обстановка в съседна Аржентина. По последни данни на централната банка първичният бюджетен излишък от началото на годината до ноември е достигнал 46.6 млрд. реала, или около 20 млрд. щ. д. Този резултат надхвърля значително фиксираното в споразумението с МВФ изискване за размер на дефицита не по-голям от 40 млрд. реала. В края на ноември номиналният бюджетен дефицит (след включване на разходите за обслужване на дълга) е 3.39% от БВП при годишна база.

Положителни очаквания за стабилизиране на курса на местната валута създава ревизираната прогноза на централната банка, според която преките чуждестранни инвестиции в страната ще бъдат около 20 млрд. щ. д. през 2001 г. и 18 млрд. щ. д. през 2002 г. В случай на запазване на текущия курс на бразилския реал спрямо щатския долар властите прогнозират постепенно намаление на съотношението публичен дълг/БВП до 52% в края на 2001 г. Засега в резултат на умереното поскъпване на местната валута такава тенденция се очерта през периода октомври – ноември, когато делът на публичния дълг е отбелязал месечно намаление с над 1 процентен пункт до 53.1%.

В края на месеца централната банка суапира 1.1 млрд. щ. д. краткосрочни и индексирани спрямо щатския долар ДЦК, емитирани на вътрешния пазар срещу нови емисии, с падежи между 2005 г. и 2006 г. Веднага след те-

рористичните атаки в САЩ бразилското финансово министерство емитира на вътрешния пазар серия съкровищни бонове, с които целеше да редуцира излишната ликвидност и да предотврати евентуален срив на местната валута. Според разчети на министерството приблизително 9.7 млрд. щ. д. от номинала на тези емисии следва да бъде падежиран в периода между февруари и април 2002 г.

АЗИЯ

ЯПОНИЯ

Декември бе поредният месец, в който резултатите на японската икономика разочароваха участниците на пазара. Данните за индустриалното производство през ноември отразяват месечно намаление с -1.8%, при предварителна прогноза за спад от -1.1%. Отрицателен прираст от -2.7% отбелязват и продажбите на дребно. Регистрираният на валутния пазар тригодишен минимум от 132.1 йени за 1 щ. д. засили опасенията за евентуален отлив на капитали от японските фондови борси. Обявяването на нова вълна от слаби икономически показатели обаче не въодушеви местните инвеститори, които активно участваха в покупката на новоемитираните през месеца държавни облигации.

Във връзка със продължаващата в страната рецесия японските финансови анализатори предричат, че обемът на държавните емисии ще нарасне до 105 билиона йени през 2002 г., с по-значителна промяна в ежемесечно предлаганите количества десетгодишни облигации. Тази прогноза се базира както на предварително проведените консултации на правителството с основните играчи на местния капиталов пазар, така и на изразената нагласа да бъдат инжектирани нови публични средства за предотвратяване на кризата в банковия сектор. До края на текущата фискална година, която изтича през март 2002 г., финансирането чрез емисии на дълг се очаква да достигне около 92 билиона йени. Инвестициите в държавни цени книжа остават една от най-сигурните алтернативи за местните инвеститори, независимо от ниската възвръщаемост, принудителното увеличение на държавния бюджет и негативната промяна на японския кредитен рейтинг. В периода септември – ноември водещите рейтингови агенции обявиха негативно понижение на кредитния рейтинг на Япония, както следва: Moody's – Aa1/ негативен (за емисии в чуждестранна валута), Aa2/ негативен (за емисии в местна валута), Standard & Poors – AA/ негативен, Fitch – AA/ негативен.

ISSN 1311 – 0039

Материалите са получени за редакционна обработка на 11 януари 2002 г.

Информацията, публикувана в бюлетина, може да се ползва без специално разрешение, единствено с изричното позоваване на източника.

Издание на Министерството на финансите,
дирекция „Държавни и гарантирани от държавата дългове“, тел. 9859-2490, 9859-2491.

Предпечатна подготовка: „Печатни издания на БНБ“
Печат и книговезко изпълнение: Полиграфична база на БНБ.